

KANTONALNA JAVNA USTANOVA
*"DOM ZA SOCIJALNO ZDRAVSTVENO ZBRINJAVANJE OSOBA SA
INVALIDITETOM I DRUGIH OSOBA"*
SARAJEVO , Nahorevska 195

Broj: 31-02-265 /24

Datum: 14.03.2024. godine

PROGRAM RADA

Radno-okupacione terapije

UVOD

Socijalni rad u Domu provodit će se prema planu i programu rada za 2024. godinu, a prema posebno razrađenom mjesečnom i sedmičnom planu rada. Metodologiju rada prilagođavamo potrebama i mogućnostima svakog korisnika. Osnovni pravac djelovanja na kojim se zasniva Program aktivnosti i tretman je individualni i grupni rad, psiho-socijalna rehabilitacija, radna okupacija, sportsko-rekreativne i kulturno-zabavne aktivnosti, na osnovu kojeg uposlenici Doma nastoje da se psihički i fizički kapaciteti usmjere u pravcu poboljšanja zdravstvenog stanja.

Radno okupaciona terapija

Radno-okupaciona terapija sprovodi se radi sticanja radnih navika i korigovanja ponašanja, a ima za cilj psihosocijalnu i funkcionalnu rehabilitaciju. Radno-okupaciona terapija i radne obaveze daju mogućnost korisnicima da steknu nove vještine. Osim toga, planske, organizovane i osmišljene radno-okupacione aktivnosti, omogućavaju korisnicima da se osjećaju korisno, da vide rezultate svog rada, da stvaraju pozitivan odnos prema radnoj disciplini, da stiču radne navike. Kroz radno-okupacionu terapiju pomažemo korisnicima da prepoznaju vlastite potencijale i resurse te da se nose sa činjenicama koje ometaju njihovu kvalitetu života a sve s ciljem brže rehabilitacije.

Radno-okupaciona terapija obuhvata sve manuelne, kreativne, rekreativne, edukativne i ostale aktivnosti, s ciljem korekcije ponašanja i poboljšanja psiho-fizičkog stanja. Uloga radno-okupacione terapije je neophodna u procesu rehabilitacije i pripreme korisnika za povratak u socijalnu sredinu. U okviru radno okupacione terapije organizuju se brojne aktivnosti koje se sprovode planski, kontinuirano i u skladu sa psihofizičim mogućnostima korisnika. Radno okupaciona terapija se najčešće realizuje kao dio grupnog rada, s tim da se može u rijetkim slučajevima provoditi kao dio individualnog rada.

PROGRAM I PLAN AKTIVNOSTI KOJE SE SPROVODE U OKVIRU ROT_a

SEKCIJE – obuhvataju različite aktivnosti korisnika u Domu i organizaciji izvan Doma gdje korisnici mogu proširiti svoja interesovanja u zavisnosti od njihovih želja, mogućnosti kao i afiniteta za određene aktivnosti. Slobodnom organizacijom, planskim izvođenjem i raznovrsnim sadržajem sekcija zadovoljavaju se posebne sklonosti i interesovanja korisnika.

U našem Domu već dugi niz godina aktivno se provodi 15 različitih sekcija u kojim naši korisnici ističu svoje posebne nadarenosti i sklonosti ka određenim aktivnostima. Sekcije sprovode radno-okupacioni terapeuti u kordinaciji sa socijalnim radnicima a odabir sekcije je po slobodnoj volji korisnika.

- DRAMSKA SEKCIJA
- LITERARNA/RECITARORSKA SEKCIJA
- LIKOVNA SEKCIJA

- MUZIČKA SEKCIJA
- FOLKLORNA SEKCIJA
- RUČNI RAD
- ART RADIONICE
- DRUŠTVENE IGRE
- KULINARSKA SEKCIJA
- SPORTSKE AKTIVNOSTI
- EKO SEKCIJA
- HORTIKULTURA
- UREĐENJE ENTERIJERA
- UREĐENJE EKSTERIJERA
- SLOBODNE I REKREATIVNE AKTIVNOSTI

DRAMSKA SEKCIJA – Dramska sekcija okuplja korisnike zainteresovane za književnu umjetnost, a dovoljno smjele da književnu riječ scenski predstave. Korisnici se upoznaju sa poznatim autorima, a ponekad članovi sekcije sami kreiraju dramske tekstove. Produbljuju svoje sposobnosti razvijaju memoriju, uče diskusiju, saraduju, socijalizuju se na najbolji mogući načina a samim tim prevazilaze tremu nastupa pred publikom te razvijaju sopstvenu ličnost.

LITERARNA/RECITATORSKA SEKCIJA - Literarno-recitatorska sekcija omogućuje razvoj sopstvenih sklonosti i sposobnosti za književnost i književno stvaralaštvo. Rad s korisnicima u ovoj sekciji oslanja se na emocionalno, intelektualno, estetsko i literarno iskustvo istih. Osnovni zadatak ove sekcije je upoznavanje s govornim vrijednotama: dikcija, akcentuacija, intonacija, visina, intezitet glasa i tempo sve s ciljem pripreme i sudjelovanja recitatora u raznim manifestacijama koje se organiuzju u Domu i van Doma a povodom obilježavanja razih praznika i blagdana.

LIKOVNA SEKCIJA – Kroz ovu sekciju se njeguje likovno stvaralaštvo korisnika, pripremaju se izložbe, prati se savremena likovna kretanja, redovno posjećuju likovne manifestacije u gradu. Zadatak sekcije je da razvija sposobnosti korisnika za opažanje oblika, veličina, boja, svjetlina i položaj oblika u prirodi. Cilj sekcije je da razvija ljubav i sposobnost za nova kreativna rješenja u dizajnu. Na ovoj sekciji radimo likovnim tehnikama, crtanje, slikanje, grafika, rad na staklu, svili, kao i crtanje rapidograf tehnikom.

MUZIČKA SEKCIJA – Muzička sekcija ne stvara talenat već nastoji organizovati ambijent u kojima se talenat može realizovati kroz ispoljavanje i nadogradnju afiniteta za muzičku kreativnost. U sklopu sekcije osnovan je “VIOLETA BEND” i “QVANTUM BEND” kojeg karakteriše činjenica da korisnici samostalno biraju kompozicije koje će biti obrađene i tako sami učestvuju u kordiniranju sekcije i benda. Članovi benda redovno učestvuju na muzičkim manifestacijama i postižu zapažene rezultate. Sekciji mogu pristupiti svi korisnici koji vole muziku, ples. Muziko-terapije sve više nalazi primjenu u medicinskoj praksi a posebno je prisutna i primjenjuje se kod osoba sa psiho-fizičkim oboljenjima, kod osoba sa problemima u komunikaciji. Muziku možemo definisati kao sredstvo za razvijanje socijalno-emocionalnih odnosa i kvalitetnog odnosa sa vanjskim svijetom. Ovaj pristup i oblik terapije pomaže kod trauma, djeluje umirujuće a sve efikasno djeluje na rehabilitaciju i unaprijeđenje kvalitete života.

HORSKA SEKCIJA - U Domu već godinama postoji horska sekcija a repertoar je širokog spektra, u zavisnosti od potreba i prilika za koje spremamo program. Ne morate biti profesionalni pjevač da biste uživali u ljepoti izvođenja muzike. Kroz pjesmu pokazujemo svoje emocije a rad sa korisnicima je prilagođen godinama, interesovanjima kao i individualnim mogućnostima. Horska sekcija i njen cilj je njegovanje muzičke umjetnosti. Kod naših korisnika podstičemo muzičke i vokalne sposobnosti, razvijamo ljubav prema muzici, sluh. Razvija se osjećaj za ritam koji pozitivno utiče na razvoj mnogih osobina.

FOLKLORNA SEKCIJA- osnovana je s ciljem očuvanja tradicije pjesme i plesa. Volimo pjevati, plesati i družiti se, a na taj način sačuvati tradiciju naših običaja te razvijati suradnju i prijateljstvo sa svim ljudima koji su spremni pružiti nam ruku prijateljstva, pjesme i plesa

DRUŠTVENE IGRE - Sekcija društvenih igara namjenjena je za sve one koji se žele opustiti i pobjeći od stvarnosti. Igranje domina, šaha, igri sa kartama, pikada, monopola, pantomime, asocijacija predstavlja pravu rasonodu za korisnike. Cilj sekcije je poboljšati kvalitetu društvenog života i druženje. Pored utvrđenog termina sekcija se održava svakodnevno, kao grupna aktivnost, u skladu sa potrebama, afinitetima i željama korisnika.

KULINARSKA SEKCIJA – Pored postojećih sekcija u Domu, realizovali smo Kulinarsku sekciju. Prostor za održavanje sekcije opremljen je savremenim kuhinjskim elementima, električnim aparatima i vrhunskom dodatnom opremom, te je samim tim stvoren ugodan ambijent za rad i svakodnevnu upotrebu. Cilj nam je, da kroz ovu sekciju naši korisnici pokažu svoje kulinarsko umijeće u pripremi raznih slatko-slanih specijaliteta, te da prilikom pripreme jela osjete atmosferu porodičnog okruženja, što pozitivno utiče na njihovo psiho-fizičko stanje i uspješniju rehabilitaciju. Ovakav tip aktivnosti pomoći će im da se što spremniji i samostalniji vrate u lokalnu zajednicu kojoj oduvijek pripadaju.

U sklopu kulinarske Sekcije Služba socijalnog zbrinjavanja planirala je sprovesti tokom 2024. godine sljedeće aktivnosti:

- Priprema kolača i torti tokom svakog mjeseca za rođendane korisnika
- Priprema svečanog ručka za vjerske praznike
- Organizovanje čimburijade
- Organizovanje roštiljijade
- Priprema iftara za korisnike koji poste tokom mjeseca ramazana

SPORTSKE AKTIVNOSTI - Sport i fizička aktivnost predstavljaju faktor koji pozitivno utiču na kvalitet života, zdravlja, mentalnu stabilnost, motivaciju i samopouzdanje kako kod osoba tipične populacije, tako kod osoba sa invaliditetom. Korisnicima su obezbjeđeni razni sportski sadržaji i omogućeno je korištenje više sportskih rekvizita kao što su: bilijar, stolni tenis, stolni fudbal, montažni bazen uz preteću opremu, tereni za odbojku, košarku, boćanje kao i tjelovježbe i rad u prostoru za fizikalni tretman i rehabilitaciju. Osnovni cilj je održavanje i poboljšanje psihofizičkih sposobnosti i kvalitete života osoba sa invaliditetom i drugih osoba.

U okviru ovih aktivnosti naši korisnici redovno učestvuju na sportskim manifestacijama u disciplinama kao što su: plivanje, košarka, nogomet, odbojka, stolni tenis, boćanje na kojima su osvojili veliki broj medalja, priznanja i pohvala. Kao dodatne pripreme i treninzi za učešće na manifestacijama provode se termini iz sljedećih disciplina:

NAZIV SPORTSKE DISCIPLINE	TERMINI I VRIJEME ODRŽAVANJA od 10:do 12:00h	CILJ RADA
KOŠARKA	U vanjskom krugu Doma u skladu sa vremenskim uvjetima	Ima za cilj razvoj motoričkih, spoznajnih sposobnosti a kroz natjecateljski duh i sportske uspjehe razvija se samopouzdanje
NOGOMET	U vanjskom krugu Doma Doma u skladu sa vremenskim uvjetima	Ima za cilj razvoj motoričkih, spoznajnih sposobnosti a kroz natjecateljski duh i sportske uspjehe razvija se samopouzdanje
PLIVANJE	Ukoliko se obezbjedi termin u Olimpijskom bazenu Otoka	Ima za cilj razvoj motoričkih, spoznajnih sposobnosti a kroz natjecateljski duh i sportske uspjehe razvija se samopouzdanje

U sklopu sportskih aktivnosti Služba socijalnog zbrinjavanja planirala je sprovesti tokom 2024. godine sljedeće:

- Odlazak korisnika na sportska dešavanja
- Takmičenja i učešće korisnika u sljedećim disciplinama (nogomet, boćanje, atletika, košarka, plivanje)
- Učešće na sportskim igrama OAZE 2024.
- Odlazak korisnika na utakmice
- Organizovanje biciklističkog takmičenja
- Organizovanje takmičenja u boćanju
- Organizovanje igre bez granica
- Tjelovježbe korisnika u cilju poboljšanja psiho fizičkog stanja (lagana šetnja, brzo hodanje, trčanje, opuštajuće tjelesne vježbe)
- Organizovanje turnira (bilijar, stolni tenis)
- Organizovanje turnira (pikado)

EKO SEKCIJA - Pitanje zaštite okoliša je jedno od najvažnijih pitanja naše sadašnjosti i budućnosti. Brojne su aktivnosti kojima se bavi eko sekcija, a brojni su i korisnici koji su od kad postoji ova sekcija dali svoj doprinos bilo radovima u vrtu, održavanjem i čišćenjem kruga, cvijetnjaka, zelenih površina kao i drugim aktivnostima koje se sprovede tokom godine u okviru ove sekcije.

EKO SEKCIJA	
ODRŽAVA SE PO POTREBI	SVI KORISNICI

U sklopu eko sekcije Služba socijalnog zbrinjavanja planirala je sprovesti tokom 2024. godine sljedeće aktivnosti:

- Čišćenje kruga Doma
- Održavanje i košenje zelenih površina
- Reciklaža otpada
- Sakupljanje lišća
- Sakupljanje otpada

U eko sekciju uključeni su svi korisnici koji su zdravstveno sposobni za navedenu aktivnost. Eko sekcijom korisnici ostvaruju niz svojih zdravstvenih i fizičkih potreba: oslabadanje napetosti, relaksacija, druženje. Vrijeme provedeno na eko sekciji posebno se posveti onim korisnicima koji nemaju dovoljno afiniteta i radnih navika i koji ne žele da se uključe u bilo koji vid aktivnosti.

HORTIKULTURA - Obuhvata širi spektar aktivnosti vezani za uzgoj biljki potpomognut ljudskim znanjem i uticajem, stoga naši korisnici daju veliki doprinos u uzgoju organskog voća i povrća. Korisnici aktivno rade na uzgoju voća i povrća u plastenicima te se u toku godine uzgoji velika količina zdrave hrane. U toku 2024. godine planirano je da se zasadi:

- 150 kom sadnica paradajza
- 150 kom sadnica krastavaca
- 300 kom sadnica paprika

UREĐENJE ENTERIJERA I EKSTERIJERA – Uredjenje enterijera predstavlja integralni dio procesa, osmišljavanje cjelokupnog životnog prostora tako naši korisnici nastoje da svakodnevno oplemene svoj životni prostor i učine ga što kvalitetnijim i prijatnijim za život. Cilj nije samo izbor i raspored namještaja već potpuno funkcionalno i estetsko uređenje ali i uspješna harmonizacija kako unutrašnjeg tako i vanjskog prostora.

U sklopu sekcije uređenje enterijera i eksterijera Služba socijalnog zbrinjavanja planirala je sprovesti tokom 2024. godine sljedeće aktivnosti:

- Rekonstrukciju i adaptaciju velikog šadrvana
- Ukrašavanje prostorija (crtanje)
- Uređenje – panoa
- Uređenje staza i cvijetnih površina
- Uređenje dnevnog boravka
- Uređenje soba

ART RADIONICE - Aktivnim učešćem korisnika u art radionici izrađenu su brojni predmeti od drveta, keramike, stakla, plastike, metala, karton i svile. U navedenoj terapiji korisnici svoje vrijeme provode na zanimljiv i inspirativan način.

Obzirom da radna terapija ima veliko značenje u terapiji populacije koju zbrinjavamo cilj nam je bio da kroz istu povećamo što veću samostalnost korisnika u svakodnevnim aktivnostima, te im omogućimo da se osjećaju korisnim, produktivnim i zadovoljnim tako da smo u protekloj godini u okviru Art radionice koristili primjenu tehnike dekorisanja predmeta komadima papira –**dekupaž tehnika, izrada nakita** (naušnice, lančići, narukvice, prstenovi i broševi) **suho i umjetno cvijeće** (ikebane, rajfovi, slike, dekorativni predmeti) a krajem 2023. godine uveli smo izradu mirisnih sapuna i buketa što ćemo nastaviti i u 2024. godini.

NAZIV ART RADIONICE	VRIJEME ODRŽAVANJA RADIONICE	CILJ RADA
DEKUPAŽ TEHNIKA (dekorisanje predmeta komadima papira)	PONEDELJAK OD 10:00h DO 11:00h	Ima za cilj razvoj motoričkih sposobnosti, jačanje koncentracije, samostalnost te produktivnost
IZRADA NAKITA (naušnice, lančići, narukvice, prstenovi i broševi)	ČETVRTAK OD 10:45h DO 12:15h	Ima za cilj razvoj motoričkih sposobnosti, jačanje koncentracije, samostalnost te produktivnost
SUHO I UMJETNO CVIJEĆE (ikebane, rajfovi, slike, dekor.predmeti)	PONEDELJAK OD 10:00h DO 11:00h	Ima za cilj razvoj motoričkih sposobnosti, jačanje koncentracije, samostalnost te produktivnost

TERAPIJSKE ZAJEDNICE

Terapijska zajednica je važan segment u radu sa korisnicima a dinamika i sadržaj ovih aktivnosti usklađeni su prema interesima i psihofizičkom statusu korisnika. Cilj terapijske zajednice je istaknuti osamostaljivanje i osposobljavanje u izvođenju svakodnevnih radnji, razvijanje i poticanje higijenskih, radnih i kulturnih navika, poticanje neizraženih ili potisnutih kreativnosti, razvijanje sigurnosti i samopouzdanja u svakodnevnim situacijama i razvijanje primjerenih oblika ponašanja, kao i briga o sebi.

Terapijska zajednica se odvija dva puta sedmično i to:

- **Utorak** (ženska terapijska zajednica) **od 10:00h do 11:00h**
- **Srijeda** (muška terapijska zajednica) **od 10:00h do 11:00h**

Na sastancima terapijske zajednice razgovara se o aktuelnoj problematici gdje korisnici iznose svoja zapažanja prijedloge, sugestije, nezadovoljstva, pohvale i kritike a sve s ciljem poboljšanja kvalitete života. Na istim radno-okupacioni terapeuti uz kordinaciju socijalnog radnika vrše raspored korisnika na sedmične radne aktivnosti u zavisnosti od njihovog zdravstvenog i psihofizičkog stanja a sve uz konsultaciju sa službom zdravstvenog zbrinjavanja.

Korisnici raspoređeni na sedmične radne aktivnosti vrše sljedeće poslove:

1. Ispomoć medicinskom osoblju (odvoz veša na pranje i dostava čistog veša na dalju upotrebu)
2. Ispomoć higijeničarkama (odvoz smeća)
3. Održavanje dnevnog boravka I sprat
4. Održavanje dnevnog boravka II sprat
5. Održavanje stepeništa
6. Ispomoć vešeraju po potrebi
7. Ispomoć u drugim poslovima u Domu po potrebi

KULTURNO-ZABAVNI SADRŽAJ

Kulturno zabavne aktivnosti provode radno-okupacioni terapeuti u kordinaciji sa socijalnim radnicama a na osnovu plana i programa Službe socijalnog zbrinjavanja koji socijalni radnici planiraju na godišnjem nivou. U okviru kulturno zabavnih sadržaja organizuju se proslave državnih i vjerskih praznika, obilježavanja značajnih datuma, proslave rođendana za korisnike, izleti na različite destinacije, organizovanje manifestacija, posjete kulturnim dešavanjima u gradu, posjete i organizacija druženja sa drugim Domovima istog ili sličnog karaktera, posjete škola, ustanova, kulturno-umjetničkih društava s ciljem socijalne integracije.

U sklopu kulturno-zabavnih sadržaja Služba socijalnog zbrinjavanja planirala je sprovesti tokom 2024. godine sljedeće aktivnosti:

- šetnja gradom
- Posjeta korisnika i uposlenika ustanovama slične djelatnosti na području BiH
- susret srodnika- staratelja (druženje uz prezentaciju radova korisnika i skečeva)
- posjete kulturnim znamenitostima i vjerskim institucijama
- pozorište (kamerni teatar, Narodno pozorište, Dom mladih)
- kino
- baščaršijske noći
- novogradski dani
- Sarajevska zima
- Izleti korisnika (razna izletišta u BiH, gradovi, etno sela)
- U ljetnom periodu planiran je odlazak korisnika na more i poznata jezera
- Odlazak na Terme
- Odlazak korisnika na gradska groblja
- Odlazak korisnika na koncerte poznatih estradnih umjetnika
- Organizovanje i odlazak korisnika na iftare tokom mjeseca Ramazana
- Organizovanje prodajne izložbe – prodaja slika, exponata i drugih radova korisnika
- Prisustvo obilježavanju značajnih međunarodnih i državnih praznika u okviru lokalne zajednice
- Organizovanje raznih kvizova i takmičenja u krugu Doma (društvene igre, tombola)
- Organizovanje igrokaza

Rad sa korisnicima u **interakcijskim grupama** provode socijalni radnici na osnovu plana i programa Službe socijalnog zbrinjavanja a održavaju se svake sedmice tako da je obuhvaćena većina korisnika.

- **1.Grupa religija kulture** održava se svake sedmice (četvrtak) u terminu od 10:00h – 11:00h aktivno 9 korisnika gdje se izučavaju osnovni religijski pojmovi i vrijednosti.
- **Grupa za psiho-socijalnu podršku** održava se 2x mjesečno u terminu od 12:45-13:30 aktivno 6 korisnika

U toku 2024. godine Služba socijalnog zbrinjavanja provodit će se sljedeće grupe:

- Grupa za podršku nepokretnim korisnicima
- Grupa za adaptaciju
- Grupa za dosjećanje (demencija)
- Grupa za poremaćaje opažanja
- Grupa za psihološko savjetovanje parova
- Nivoi podrške korisnicima sa različitim kognitivnim kapacitetima
- Grupa za međuljudske odnose
- Grupa za informatiku

Edukativna grupa se održava 2x mjesečno. U grupi se diskutuje o raznim edukativnim temama, a ovakav način rada sa korisnicima planira se na godišnjem nivou.

PLAN TEMA ZA EDUKATIVNE GRUPE ZA 2024. GODINU	
Januar	Februar
1.Higijena i pranje ruku	1.Optimizam i zdravlje
2.očuvanje i zaštita zdravlja	2.Imunološki sistem – ishrana
Mart	April
1.Proljetne alergije	1. Pravilna ishrana
2.Kretanjem do zdravlja	2. Ishrana i diabetes
Maj	Juni
1. Ljekovito bilje	1. Funkcionisanje u kolektivu
2. Voda –sastavni dio života	2.Uloga i značaj vitamina
Juli	Avugst
1. Ishrana koja bi se trebala praktikovati tokom ljeta	1. Prekomjerna tjelesna težina
2.Ljetnje oblačenje	2.Osteoporoza
3.Treća životna dob	3.Prijateljstvo
Septembar	Oktobar
1.Jesen	1.Dan starih osoba
2.Plodovi ljeta za zimske dane	2.Slobodno vrijeme
3.Bonton	3.Homeopatija
4.Komunikacija	4.Štetnosti duhana
Novembar	Decembar
1.Društvene igre u Domu	1.Dan osoba sa invaliditetom
2.Tolerancija	2.Zima
3.Sustanarski odnosi	3.Međusobno poštovanje i uvažavanje
4. Muzikom do zdravlja	4. Nova godina

Huzim Durmusević, dipl.ecc.